Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av körkortslagen, 2 och 4 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare samt 4 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att körkortslagen, lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och lagen om alkolåsövervakad körrätt ändras. I propositionen ingår förslag till bestämmelser om körkort och yrkeskompetens för framförande av traktor till följd av lanseringen av snabbare traktorer än de nuvarande och till följd av ändringar i den nationella lagstiftningen. Förslagen till bestämmelser gör det möjligt att utnyttja snabba traktorer samtidigt som nuvarande innehavare av körkort för traktor inte åläggs nya skyldigheter, utan de nuvarande skyldigheterna i stället till vissa delar minskas. Propositionen genomför till denna del det som står i regeringsprogrammet om färre normer och förenklad reglering. Propositionen hänför sig till Europeiska unionens förordning om godkännande och marknadstillsyn av jord- och skogsbrukstraktorer och till de ändringar i fordonslagen som krävs för verkställandet av förordningen.

I propositionen föreslås det att kraven på körkort för framförande av traktor i framtiden ska fastställas på basis av traktorns högsta konstruktiva hastighet. Sådana traktorer och till dem kopplade släpvagnar där traktorns högsta konstruktiva hastighet är 40 kilometer per timme föreslås fortfarande ingå i kategori T och körkortskraven ska vara de samma som för närvarande. Trots förslaget till ändring av fordonslagen om slopande av trafiktraktorer ska i kategori LT enligt förslaget traktorer och till dem kopplade släpvagnar ingå, om traktorns högsta konstruktiva hastighet är över 40 km per timme men inte större än 60 kilometer per timme. Minimiåldern för kategori LT föreslås vara 16 år och prestationskravet för körkort är enligt förslaget teoriprov och manöverprov. För traktorer vars högsta konstruktiva hastighet överstiger 60 kilometer per timme, förutsätts det att föraren har ett körkort för bil. Körkortskategorin bestäms på basis av traktorns totalvikt, på samma sätt som för bilar. Om ett släpfordon är kopplat till traktorn ska föraren dessutom ha körrätt för fordonskombinationer i kategori E. Om traktorns totalvikt överstiger 3 500 kg krävs körkort för lastbil. Körkort för person- och paketbilar ger rätt att köra lättare traktorer än detta.

Av traktorförare ska enligt förslaget krävas den yrkeskompetens för lastbilsförare som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare, i sådana fall där den som kör traktor ska ha lastbilskörkort.

Propositionen innehåller dessutom förslag till ändring av vad som i körkortslagen föreskrivs om temporärt körförbud och av vad som i lagen om alkolåsövervakad körrätt föreskrivs om ändring av körkortskategori.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2016.

———

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
INNEHÅLL 2
ALLMÄN MOTIVERING 4
1 INLEDNING 4
2 NULÄGE 4
2.1 Lagstiftning och praxis 4
2.1.1 Körkort för traktor 4
2.1.2 Traktorförares yrkeskompetens 5
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU 6
2.3 Bedömning av nuläget 7
2.1.3 Körkort för traktor 7
2.3.2. Yrkeskompetens för traktorförare och förare av tunga fordon 8
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN 8
3.1 Syften 8
3.2 Alternativa körkortskrav för traktorförare 8
3.2.1 Inledning 8
3.2.2 Alternativ 1 9
3.2.3 Alternativ 2 10
3.2.4 Alternativ 3 11
3.3 Förslag 12
3.3.1 Körkortskrav för förare 12
3.3.2 Krav på yrkeskompetens för förare 13
3.3.3 Temporärt körkort och ändring av lagen om alkolåsövervakad körrätt 14
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER 15
4.1 Ekonomiska konsekvenser 15
4.2 Konsekvenser för myndigheterna 16
4.3 Miljökonsekvenser 16
4.4 Samhälleliga konsekvenser 16
5 BEREDNING AV PROPOSITIONEN 17
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial 17
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats 17
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER 18
DETALJMOTIVERING 19
1 LAGFÖRSLAG 19
1.1 Körkortslag 19
1.2 Lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare 19
1.3 Lagen om alkolåsövervakad körrätt 19
2 IKRAFTTRÄDANDE 20
LAGFÖRSLAG 21
Lag om ändring av körkortslagen 21
Lag om ändring av 2 och 4 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare 23
Lag om ändring av 4 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt 24
BILAGA 25
PARALLELLTEXT 25
Lag om ändring av körkortslagen 25

Lag om ändring av 2 och 4 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare 27
Lag om ändring av 4 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt 28

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I Europeiska unionens lagstiftning ingår harmoniserade bestämmelser om traktorer. Bakgrunden till propositionen är Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 167/2013 om godkännande och marknadstillsyn av jordbruks- och skogsbruksfordon, där kraven på traktorer och deras släpvagnar ändras. I fordonslagen införs sådana nationella bestämmelser som gäller viktiga krav på klassificeringen av traktorer och som krävs för verkställandet av förordningen. I detta sammanhang är avsikten att avstå från den nuvarande nationella trafiktraktorn som har varit en snabbare traktorkategori än de traditionella jord- och skogsbrukstraktorerna. Trafiktraktorer ska få tas i bruk inom ramen för EU-förordningens övergångsperiod till utgången av 2017, även om nya godkännanden inte längre kan beviljas efter 2015. Ändringarna inverkar inte på användningen av trafiktraktorer som redan godkänts för trafik. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av fordonslagen och vissa andra lagar (RP 24/2015 rd) lämnades till riksdagen i september 2015, och avsikten är att lagändringarna ska träda i kraft vid ingången av 2016.

Traktorerna, deras släpfordon och annan dragen utrustning till traktorer indelas i EU-förordningen enligt hastigheten i två grupper med bokstavsbeteckningarna a och b. Vid sidan av de nuvarande långsamma traktorerna vars högsta konstruktiva hastighet är högst 40 kilometer per timme (km/h) kommer det nya traktorer vars högsta konstruktiva hastighet överstiger 40 km/h. På de snabbaste traktorerna b vars högsta konstruktiva hastighet överstiger 60 km/h ställs det strängare tekniska krav, t.ex. krav på hastighetsbegränsning och låsningsfria bromsar.

EU:s körkortslagstiftning innehåller inte bestämmelser om framförande av traktor och medlemsstaterna är inte skyldiga att erkänna körkort för traktor som beviljats i en annan medlemsstat och den körrätt som följer av traktorkörkortet. I Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort avses med motorfordon ett motordrivet fordon som normalt är avsett för person- eller godstransport på väg eller för att på väg dra fordon avsedda för person- eller godstransport. Jordbruks- och skogsbrukstraktorer ingår inte i begreppet, eftersom dessa fordon till följd av deras användningsändamål bara sekundärt utnyttjas för det ovannämnda syftet på väg.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 Körkort för traktor

I 4 § 1 mom. 7 och 8 punkten i körkortslagen (286/2011) ingår de körkortskategorier som motsvarar traktorkategorier som bestäms i fordonslagen. Körkortskategorierna är T och LT.

Den högsta konstruktiva hastigheten för den jordbruks- och skogsbrukstraktor som definieras i 14 § 3 mom. 1–4 punkten i fordonslagen är 40 km/h. Enligt fordonslagen är det fråga om fordon som konstruerats för att dra, skjuta, frakta och driva vissa släpfordon avsedda att användas inom jord- eller skogsbruk.

Enligt körkortslagen krävs det för framförandet av en sådan traktor och en till denna kopplad släpvagn ett körkort för kategori T. För avläggande av ett sådant körkort krävs att ett teoriprov för denna kategori avläggs, men det finns inget undervisningskrav. Examensmottagaren kan

kräva att också ett körprov ska avläggas, men i praktiken är detta ytterst ovanligt. Minimiåldern för ett körkort för kategori T är 15 år. Alla andra körkort, förutom körkort för kategori AM (mopeder och lätta fyrhjulingar) ger körkortets innehavare rätt att köra en traktor i kategori T. Det är fråga om en nationell körkortkategori, eftersom de krav som gäller för körning av traktor inte har harmoniserats i EU-lagstiftningen. Körkortskategorin antecknas på körkortet endast om kategorin har avlagts separat genom examen för kategori T. Hälsokraven för förare av fordon i kategori T bestäms i enlighet med kraven på förare i grupp 1 och är samma som exempelvis för förare av en personbil i kategori B. I kategori T ingår också snöskotrar och motorredskap.

I 14 § 3 mom. 5 punkten i fordonslagen ingår bestämmelser om trafiktraktorer som är en nationell kategori av traktorer. Den högsta konstruktiva hastigheten för trafiktraktorer är 50 km/h. Trafiktraktorerna är lastbärande traktorer med hydraulisk ledramstyrning som är avsedda för godstransport eller också andra för godstransport avsedda traktorer som är utrustade med släpvagn med en kopplingsmassa som är större än 10 ton. Som trafiktraktorer betraktas enligt fordonslagen dock inte traktorer som används för transporter som avses i 7 § i bränsleavgiftslagen (1280/2003). Det krävs ett körkort för kategori T för att köra en sådan traktor och en till denna kopplad släpvagn.

Avläggande av körkort för kategori LT förutsätter att man avlägger ett teoriprov och ett manöverprov som närmare definieras av Trafiksäkerhetsverket. Ingen undervisning krävs. Manöverprovet består av två uppgifter som ska visa att den som avlägger körkortet kan hantera fordonskombinationen säkert och utan att riskera utrustningen. Vid säkring av kopplingen ska sökanden på självvalt sätt visa att släpvagnens vikt vilar på dragfordonets låsanordning. Den andra uppgiften är att backa runt ett hörn utan att överskrida det utmärkta området och undviker alltför branta svängar. Uppgifterna ska utföras inom utsatt tid, inom högst 10 minuter. Ett körkort för kategori LT ger innehavaren rätt att köra traktor i kategori T, och lastbilskort för kategori C1 och C omfattar rätt att köra traktor i kategori LT. Minimiåldern för körkortet är 18 år. Också i denna kategori bestäms hälsokraven för förare i enlighet med hälsokraven för förare i grupp 1.

Kategorin LT togs i bruk i samband med att körkortslagen trädde i kraft i januari 2013. Före det krävdes det ett lastbilskörkort för kategori C för att få köra trafiktraktor. Kravet ansågs oskäligt, eftersom trafiktraktorer används mycket också inom jordbruk och skogsbruk och eftersom minimiåldern för förare på grund av de ändringar av körkortsdirektivet som gäller körkort för kategori C skulle ha stigit till 21 år för förare utan en grundläggande yrkeskompetensutbildning på 280 timmar.

2.1.2 Traktorförares yrkeskompetens

Nationellt har det för framförande av trafiktraktor ställts krav på yrkeskompetens för förare av tunga fordon, förutom i fråga om jordbruks- och skogsbrukstransporter som avses i 7 § i bränsleavgiftslagen. Bestämmelser om detta ingår i 2 § 1 mom. i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007).

Kravet på yrkeskompetens för förare av tunga fordon kommer från EU-lagstiftningen och det gäller förare av fordon som kräver lastbils- eller busskörkort. Eftersom EU-lagstiftningen inte innehåller bestämmelser om traktorförare kräver lagstiftningen inte att traktorförarna har någon yrkeskompetens. I de undantag som ingår i EU-lagstiftningen gäller kravet på yrkeskompetens inte framförandet av sådana långsamma fordon som kräver lastbilskörkort och vars största tillåtna konstruktiva hastighet är högst 45 km/h.

I samband med att körkort för kategori LT togs i bruk lades kravet på yrkeskompetens till i riksdagsbehandlingen. För erhållande av yrkeskompetensen krävdes det av förare av traktorer, oberoende av förarens ålder, en förkortad grundläggande yrkeskompetensutbildning på 140 timmar. I kommunikationsutskottets betänkande (KoUB 23/2010 rd) betonades jämlika konkurrensvillkor inom den kommersiella transportverksamhet som inte hör till jord- och skogsbruket Utgångspunkten i betänkandet var att harmoniserade principer ska i fråga om alla fordonsförare följas vid kommersiella konkurrenssituationer.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Eftersom kraven på traktorförare inte har harmoniserats inom EU kan varje medlemsstat ha en egen nationell praxis. Även om kategori T är en körkortskategori för traktorer som internationellt sett är i allmänt bruk varierar kategorins innehåll från land till land. Vanligen är det dock frågan om traditionella jordbruks- och skogsbrukstraktorer. Kraven på körning av traktor kan basera sig på exempelvis användningsändamålet och på traktorns vikt eller på hastighet enligt konstruktion. I vissa länder används i stället för körkort särskilda intyg för påvisande av den behörighet som krävs. Detta är fallet i t.ex. följande medlemsstater i EU: Lettland, Litauen, Portugal, Spanien och Nederländerna.

Internationella organisationen för förarexamen CIECA har 2014 publicerat en rapport om krav som gäller vid framförande av traktor (CIECA Workshop Report, Access to driving agricultural or forestry tractors; Survey of current situation, best practices for training and testing, further developments).

Enligt rapporten krävs det inget körkort för att inom jordbruket köra traktor i vissa länder, bl.a. Sverige och Frankrike, om traktorn körs på väg endast korta sträckor, t.ex. mellan olika delar av en gårdsbruksenhet. För andra typer av körningar används i Sverige körkort för kategori T för traktorer vars största konstruktiva hastighet är högst 40 km/h. Ålderskravet för körkortet är 16 år, men av särskilda skäl kan få ett körkort som 15-åring. För att få ett körkort måste man avlägga ett teoriprov. I Sverige ger alla körkortskategorier innehavaren rätt att köra traktor, men för kommersiella transporter krävs det dock lastbilskörkort. Kravet på lastbilskörkort för kommersiella transporter ingår i annan lagstiftning än lagstiftning om körkort. Enligt de uppgifter som finns tillgängliga finns det i Sverige planer på att den tillåtna hastigheten för de snabbaste traktorerna i framtiden ska vara högst 50 km/h. Personer som har ett körkort för kategori B ska kunna köra en sådan traktor. I fråga om andra länder finns det inte uppgifter på hur ändringar som gäller traktorerna inverkar på kraven på förarna. I många länder krävs det dock under vissa förutsättningar redan för närvarande körkort för bil.

I Frankrike är inte separata körkort för traktor i bruk. Förutom i fråga om sådana ovan beskrivna körningar som hänför sig till jordbruket ska behörigheten visas med hjälp av ett separat dokument. Personer som har fyllt 16 år har rätt till jordbrukskörning, men om en traktor med släpvagn överstiger vissa måttkrav stiger åldersgränsen till 18 år.

I Norge används separata körkort för traktor, och ålderskravet för körkortet är 16 år. När den konstruktiva hastigheten överstiger 40 km/h är ålderskravet 18 år. I körkort för kategori B och i lastbilskörkort ingår rätten att köra traktor. För att köra en traktor vars konstruktiva hastighet överstiger 50 km/h med släpvagn krävs körkort för kategori CE (lastbilsdragna fordonskombinationer).

I Tyskland är det gällande ålderskravet för ett traktorkörkort för kategori L 16 år. I kategorin ingår traktorer vars konstruktiva hastighet är högst 40 km/h eller, om en släpvagn är kopplad till traktorn, vars konstruktiva hastighet är högst 25 km/h. Ett traktorkörkort för kategori T gäller traktorer med en hastighet på upp till 60 km/h. För traktorkörkort ska man få teoretisk och

praktisk undervisning och avlägga ett teoriprov. När den konstruktiva hastigheten överstiger 40 km/h är ålderskravet 18 år. Då krävs det utöver ovannämnda prestationer ett praktiskt prov.

I Nederländerna finns inte något särskilt traktorkörkort utan man använder ett separat intyg. Vid jordbrukskörning är åldersgränsen 16 år och för övriga transporter 18 år. I Storbritannien är ålderskravet för körkort 16 år när det gäller mindre och 17 år det när det gäller större traktorer. Där ingår rätten att köra traktor i körkort för kategori B. I Ungern är ålderskravet för traktorkörkort 16 år och rätten att köra traktor ingår i körkort för kategori B, C och D, dvs. i bilkörkort.

I en stor del av de övriga medlemsstaterna i EU är miniåldern för att köra traktor 16 år. Oftast ingår rätten att köra traktor i lastbilskategorierna. I vissa fall ingår rätten också i kategori B, t.ex. på basis av en traktors ringa vikt eller effekt.

För körning av traktor används för närvarande olika hastighetsbegränsningar, dvs. 20 km/h (tätorter i Malta), 25 km/h (Nederländerna), 30 km/h (tätorter i Portugal, utanför tätorter i Malta), 40 km/h (Belgien, Frankrike, Tyskland, Ungern, Luxemburg, Spanien, Sverige).

Enligt CIECA:s rapport sker det traktorolyckor både i arbetsförhållanden utanför vägområden och i trafiken. En trafikolycka kan bero på föraren (brist på yrkesskicklighet och erfarenhet t.ex. så att föraren kör med fel teknik eller hastighet, rattfylleri), de tekniska egenskaperna hos en traktor (t.ex. till följd av brist på underhåll och service) eller väderförhållanden.

2.3 Bedömning av nuläget

2.1.3 Körkort för traktor

Tillämpningen av kravet på körkort för framförande av trafiktraktorer har i praktiken ansetts vara problematisk på grund av definitionen av trafiktraktorer. Vanligen baserar sig körkortskraven på uppgifterna i registreringsintyget om fordonskategori, fordonets tekniska egenskaper, såsom totalvikt eller antal passagerarsäten, så att kraven kan konstateras på ett entydigt sätt. Kraven på körkortet ändras inte t.ex. enligt användningsändamål. När det gäller trafiktraktorer är bakgrunden till problemen att traktortypen i viss mån definieras enligt användningsändamålet, varvid egenskapen som trafiktraktor inte framgår av registreringsintyget. I registreringsintyget för en traktor som är registrerad som trafiktraktor kan finnas en anteckning som gäller trafiktraktor eller jordbrukstraktor/trafiktraktor, varvid fordonet kan användas både som trafiktraktor och jordbrukstraktor.

Sättet att anteckna körrätten för kategori T har i vissa fall upplevts som problematiskt. Orsaken har varit att det i körkortet har saknats en anteckning om körrätten. Det har ansetts att förfarandet minskar möjligheterna för den som innehar körrätten att få arbete i något annat EU-land och eller någon annanstans i världen. Varken EU-lagstiftningen eller överenskommelserna om internationell vägtrafik omfattar några bestämmelser om framförande av traktor. Det finns inte heller några bestämmelser som reglerar erkännandet av sådana bestämmelser. I körkortsdirektivet (2006/126/EG) ingår inte till alla delar detaljerade bestämmelser om hur körrätten ska antecknas. I Finland ingår körrätt för kategori T i alla andra körkort än körkort för framförande av mopeder och lätta fyrhjulingar (körkort för kategori AM och körkört för M som beviljades innan kategori AM togs i bruk). Om kategori T och LT avläggs separat, finns kategorin antecknad på körkortet. I andra fall, dvs. om körrätten följer av att någon annan körkortskategori avläggs, finns kategorin inte antecknad. Det finns ett motsvarande förfarande i EU-lagstiftningen som gäller harmoniseringen av körkortskategorier. Enligt bestämmelsen kan en medlemsstat inom sitt eget område bevilja rätt att köra lätt motorcykel i kategori A1

med körkort för kategori B, men rätten får inte antecknas separat på körkortet, och andra medlemsstater behöver inte erkänna bestämmelsen.

Specificerade uppgifter om traktorolyckor enligt traktortyp finns inte att tillgå. I olyckor som inbegriper minst en traktor har det under åren 2003–2014 dött 73 personer och skadats 2 240 personer. Trettio personer av dem som dött och 792 av dem som skadats befann sig i en traktor. I olyckor som inbegripit också en person- eller paketbil har 20 dött och 1054 skadats av dem som befann sig i en bil. Under 1984-2014 har det varit sammanlagt 131 dödsolyckor förorsakade av en traktor. I 116 fall var den andra parten ett motorfordon och i 15 fall en fotgängare, en person på cykel eller en person på moped.

2.3.2. Yrkeskompetens för traktorförare och förare av tunga fordon

Kravet på yrkeskompetens för förare av trafiktraktorer gäller vid andra transporter än vissa jordbruks- och skogsbrukstransporter. I praktiken har det i viss mån lett till ovisshet om huruvida kravet ska tillämpas på framförande av traktor för vissa användningsändamål, t.ex. för snöplogning.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Syften

Syftet med propositionen är att definiera de nödvändiga ändringar av kraven på framförande av traktorer som motsvarar ändringarna i bestämmelserna om den största konstruktiva hastigheten för traktorer, med beaktande av kraven på trafiksäkerhet samt med beaktande av målen i statsminister Sipiläs regeringsprogram för ökad sysselsättning och konkurrenskraft och för omprövning, förenkling och eventuell avveckling av reglering i samband med förändrade tillvägagångssätt.

Till följd av att traktorerna har ändrats beräknas användningen av dem i olika godstransporter inom vägtrafiken och för andra ändamål ha ökat. För närvarande används snabba traktorer som nationellt klassificeras som trafiktraktorer i huvudsak inom jordbruket. Då har de utifrån fordonslagens bestämmelse om användningsändamålet emellertid inte ansetts vara trafiktraktorer. När traktorernas kapacitet ökar beräknas det att de allt mer kommer att användas för underhåll av vägar och för olika slags andra arbetsuppgifter, utrustade på samma sätt som motorrredskap. Detta skulle synas i trafiken i form av ökad tid för förflyttning från en arbetsplats till en annan. Det uppskattas att användningen av traktorer som ett alternativ till lastbilstransporter för olika godstransporter inom vägtrafiken särskilt ska gälla traktorer vars högsta konstruktiva hastighet överstiger 60 km/h. Det uppskattas att traktorer i lägre kategorier ska användas framför allt inom jordbruket och vid transporter i samband med jordbruket. Vid dessa transporter har det till följd av fordonslagstiftningen tillämpats lägre krav på förarna.

Syftet med förslagen är särskilt att upprätthålla trafiksäkerheten, säkerställa behörigheten hos förarna i enlighet med de krav som transportuppdragen ställer samt att säkra en jämlik behandling av förarna när det gäller transportuppdrag av motsvarande slag.

3.2 Alternativa körkortskrav för traktorförare

3.2.1 Inledning

Vid klassificeringen av körkort och vid bedömningen av ändringsbehoven ska man beakta körrätterna per kategori, kompetenskraven för förare, körkortskraven, ålders- och hälsokraven och kraven på yrkeskompetens.

I fordonslagstiftningen kommer klassificeringen av traktorer att basera sig på en största konstruktiva hastighet på högst 40 km/h eller över 40 km/h. Det är problematiskt att ha information om den konstruktiva hastigheten som grund för klassificeringen av körkort, eftersom denna information numera inte framgår av registreringsintyget för ett fordon. I fråga om nya traktorer ska detta komma fram i form av bokstavskoderna a och b för de två traktorkategorierna. Omnämnandet av egenskapen som trafiktraktor i registreringsintygen för de nuvarande trafiktraktorerna avgränsar dessa traktorer med en konstruktiv hastighet på högst 50 km/h från andra traktorer vars högsta konstruktiva hastighet är högst 40 km/h. De uppgifter som inverkar på hur kravet på körkort bestäms framgår i allmänhet av registreringsintyget för ett fordon. När det gäller vikten på fordon eller fordonskombinationer handlar det om totalvikten. EU-lagstiftningen ingår också bestämmelser om den högsta konstruktiva hastigheten 60 km/h. Traktorer som överskrider denna hastighet kommer att omfattas av strängare tekniska krav. På basis av dessa tilläggskrav ska traktorerna kunna identifieras och skiljas från andra traktorer utan de ovannämnda hastighetsuppgifterna i registreringsintyget.

Avsaknaden av uppgifter i registreringsintyget om traktorernas konstruktiva hastighet och identifieringsproblemet i samband med detta gäller också i övrigt för framförandet av dessa fordon. I 4 § i vägtrafikförordningen (182/1982) föreskrivs om den trafik med motorfordon som är tillåten på motorvägar. Enligt paragrafen får det inte på motorvägar köras motorfordon vars högsta tillåtna hastighet är eller vars konstruktion avser en hastighet av högst 50 km/h. Bestämmelsen begränsar i sin nuvarande form framförande av traktor på motorväg, eftersom en traktors högsta konstruktiva hastighet på basis av fordonslagens bestämmelser om en traktors konstruktiva hastighet kan vara endast 50 km/h. Hastigheten passar inte direkt in på något av värdena för högsta konstruktiva hastighet enligt ovannämnda EU-lagstiftning. I nuläget har tillämpningen av bestämmelsen varit klar när det gäller traktorer, eftersom det har varit uteslutet att köra någon som helt typ av traktor på motorväg. Det är inte nödvändigtvis möjligt att med hjälp av lösningar som gäller körkortskategorier för traktorer underlätta identifieringsproblematiken till denna del.

När man ställer krav på framförande av traktor ska man också beakta att de uppgifter som gäller traktorsläpvagnar inte ingår i registret. Inte heller i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av bestämmelserna i fordonslagen har någon registreringsskyldighet föreslagits. I traktorkategorierna finns det inte för närvarande strängare krav på körkort för dragning av släpfordon. Därför har detta inte haft någon större betydelse när det gäller körkorten.

3.2.2 Alternativ 1

Klassificeringen av körkort görs i enlighet med fordonsbestämmelserna genom en indelning av traktorerna i två grupper med bokstavsbeteckningarna a och b, vilket är ett enhetligt och klart indelningssätt. Enligt förslaget ska klassificeringen av körkort utgå från indelningen av traktorer enligt den konstruktiva hastigheten i sådana traktorer vars konstruktiva hastighet är högst 40 km/h (a-traktorer) och sådana vars konstruktiva hastighet överstiger 40 km/h (b-traktorer).

Gruppen av långsammare traktorer ska bestå av traditionella traktorer som motsvarar den nuvarande kategorin T och som har en konstruktiv hastighet på högst 40 km/h. Den andra gruppen utgörs av snabbare traktorer, utan särskilt beaktande av den högsta konstruktiva hastigheten, eftersom EU-förordningen inte reglerar detta. Genom indelningen hålls de traditionella traktorerna som en egen grupp och motsvarar så i hög grad internationell praxis. Den föreslagna indelningen är också ett bra utgångsläge för den eventuella harmonisering av körkort som i något skede sker genom EU:s körkortslagstiftning, på samma sätt som för framförande av moped i samband med det nuvarande körkortsdirektivet 2006/126/EG.

När det gäller körkortsklassificeringen föreslås det att de nuvarande kategoribeteckningarna ska användas, vilket är motiverat särskilt i fråga om kategori T. I sin nuvarande form är denna kategori också internationellt en körkortskategori för traditionella traktorer. Om körkortskategorin hålls oförändrad finns inga särskilda behov av ändrade ålderskrav och prestationskrav. Det är då fortsättningsvis möjligt att som 15-åring avlägga körkort genom ett teoriprov. I kategori T ingår också snöskotrar och motorredskap och också i fråga om dem ska ålderskrav och prestationskrav hållas oförändrade.

Avstående från trafiktraktorer är inte ett hinder för att bibehålla kategoribeteckningen för kategori LT. Alternativt kan också en annan kategori tas i bruk. Traktorerna i kategorin ska definieras i enlighet med den högsta konstruktiva hastigheten enligt körkortslagen. I kategorin för de snabbaste traktorerna ska ingå de traktorer som i klassificeringen av fordon har bokstavsbeteckningen b och vars högsta konstruktiva hastighet överstiger 40 km/h utan begränsning för den högsta konstruktiva hastigheten. I och med att begränsningen av den högsta konstruktiva hastigheten på 50 km/h i nuvarande kategori LT slopas möjliggör kategorin en ökning av traktorernas maximihastigheter inom ramen för maximihastigheten enligt tillverkaren, om inte den största färdhastigheten begränsas på något annat sätt nationellt. Ålders- och prestationskraven för körkortskategorin ska bedömas så att de motsvarar hastigheterna. Om kategoribeteckningen LT bevaras ska kraven bedömas också för nuvarande innehavare av körkort för kategori LT så att man kan ställa eventuella krav på tilläggsprestationer. Kategoribeteckningen för körrätten bibehålls om kategori LT bevaras och det behövs inte till denna del övergångsbestämmelser. För närvarande hör förare i kategori LT liksom förare i kategori T till följd av de medicinska kraven till grupp 1. Det innebär att kraven är lägre än för förare av tunga fordon. I samband med att den konstruktiva hastigheten ökar ska också behoven av ändrade medicinska krav på föraren bedömas i förhållande till de medicinska kraven på lastbilsförare. Också kraven på yrkeskompetens ska bedömas i detta avseende.

För nya traktorers del visar registereringsanteckningen b att traktorerna hör till denna grupp. En anteckning om detta ska finnas i registreringsintygen för sådana traktorer som för närvarande är registrerade som trafiktraktorer. Faktumet att en traktor enligt fordonslagen för vissa användningsändamål inte har uppfattats som en trafiktraktor, har inte lett till att traktorn uppfattats som en sådan traktor vars konstruktiva hastighet är högst 40 km/h.

3.2.3 Alternativ 2

Eftersom ändringen som gäller den högsta konstruktiva hastigheten möjliggör en lansering av nya, mycket snabba traktorer är det motiverat att mer specificerat än i föregående alternativ beakta traktorernas konstruktiva hastighet och/eller deras andra egenskaper när kraven på körkort fastställs, eftersom de ovannämnda faktorerna anses leda till strängare krav på förarens kunnande. När den högsta konstruktiva hastigheten överstiger 60 km/h omfattas traktorerna av strängare fordonstekniska krav än t.ex. kravet på hastighetsbegränsning. Det uppskattas att de allra snabbaste traktorerna i takt med ökad prestationsförmåga används på samma sätt som lastbilar för olika slags godstransporter inom vägtrafiken. Detta talar för att det ska ställas mer specificerade krav på de allra snabbaste traktorerna i gruppen.

Traktorkategori T är likadan som i alternativ 1, men körkortskraven för de snabbare traktorerna ska specificeras närmare.

Körkortskategorin med beteckningen LT bevaras, men för framförande av de allra snabbaste traktorerna krävs det körkort för bil. En mer specificerad uppdelning mellan traktorer i kategori LT och traktorer som kräver körkort för bil kan utgå från den konstruktiva hastigheten på 60 km/h. Uppdelningen tillämpas också i EU-lagstiftningen. Där finner man inte stöd för att hålla kvar den högsta konstruktiva hastigheten 50 km/h enligt den nuvarande nationella kate-

gorin för trafiktraktorer. Traktorer i kategori LT är därmed traktorer vars högsta konstruktiva hastighet är större än hos traktorer i kategori T, men inte högre än 60 km/h. Traktorer som har en konstruktiv hastighet på över 50 km/h har inte på grund av de nuvarande nationella fordonsbestämmelserna kunnat användas. Den nuvarande kategorin LT omfattar en del av traktorerna med bokstavsbeteckningen b, dvs. traktorer för vilka det inte krävs körkort för bil. En bibehållen mellankategori där den högsta konstruktiva hastigheten är över 40 km/h men högst 60 km/h möjliggör sådana mer specificerade prestationskrav på körkort som motsvarar förarnas användningsbehov. Prestationskraven på ett körkort för traktor i mellankategorin ska vara lägre än för ett körkort för de allra snabbaste traktorerna, men kraven ska kunna vara strängare än när det gäller långsammare traktorer. Också definitionerna på kraven på minimiålder kan göras mer specificerade. Jämfört med nuvarande kategori LT stiger den högsta konstruktiva hastigheten med tio kilometer i timmen. Då ska också ändringbehoven för de prestationskrav som gäller innehavare av körkort för kategori LT uppskattas så att eventuella tilläggskrav kan ställas. I och för sig minskar behovet av specialarrangemang för de nuvarande kortinnehavarna om kategoribeteckningen för kategori LT bibehålls. Jämfört med alternativ 1 är ändringarna för denna kategori dock väsentligt mindre och ändringsbehoven ringa. Utifrån den nuvarande användningen uppskattas det att traktorer som hör till denna grupp används framför allt för körning inom jordbruket.

Traktorerna med en högsta konstruktiv hastighet på över 60 km/h ska särskiljas till en egen grupp och för att köra en sådan traktor ska det krävas körkort för bil. De tekniska kraven på traktorerna, prestationsförmågan och den beräknade användningen för transporter på väg talar för kravet på körkort för bil. Särskilt motiverat är det i fråga om traktorer jämförbara med lastbilar. Bilkörkortskategorin bestäms på basis av traktorns totalvikt. När totalvikten överstiger 3 500 kg, krävs lastbilskörkort. Om totalvikten är högst 7 500 kg räcker det med ett körkort för lastbil i kategori C1, och för att köra tyngre traktorer än detta krävs körkort för lastbil i kategori C. För lättare traktorer är det enligt förslaget inte nödvändigt att kräva lastbilskörkort. Om traktorns totalvikt är högst 3 500 kg, krävs det ett körkort som ger rätt att köra personbilar eller paketbilar i kategori B. Med beaktande av traktorernas egenskaper och ovannämnda användningsändamål är det motiverat att för framförande av traktordrivna fordonskombinationer ställa strängare krav som beaktar framförandet av släpfordon. Eftersom traktorsläpvagnar inte registreras och viktuppgifter som ligger till grund för kravet på körkort inte finns i registreringsintygen på samma sätt som för bilar, är det inte problemfritt att ställa kraven. Klarast är det om kravet på framförande av släpfordon alltid ställs enligt kategori E. Det föreslås att kravet ska vara körkort för fordonskombinationer i antingen kategori BE, C1E eller CE, enligt den traktor som framförs. I praktiken kan det anses att kravet blir strängare närmast i kategori B, eftersom vikten i den kategorin kan variera mera än i lastbilskategorierna där släpvagnens totalvikt kan vara högst 750 kg utan beteckningen för kategori E. På grund av kravet på körkort är det motiverat att ställa motsvarande krav på yrkeskompetens som för lastbilsförare. I kategori B ska hälsokraven bestämmas enligt kraven för förare i grupp 1 och i de fall då lastbilskörkort förutsätts enligt de strängare kraven för förare i grupp 2. Lastbilskörkort ska beviljas för fem år och andra körkort som krävs för körning av traktor ska beviljas för 15 år. Giltighetstiden för körkort för förare som har fyllt 70 år ska vara två och fem år.

Identifieringen av traktorgrupperna och fastställande av körkortskraven underlättas av de extra tekniska kraven enligt EU-förordningen. Det föreslås att det i registeruppgifterna för de snabbaste traktorerna i samband med godkännande för användning i trafik ska kunna noteras att fordonens konstruktiva hastighet överstiger 60 km/h.

3.2.4 Alternativ 3

För att köra de allra snabbaste traktorerna krävs det ett körkort för bil enligt alternativ 2, men för långsammare traktorer tas det i bruk endast en körkortskategori.

Kategori T utvidgas till att omfatta traktorer vars högsta konstruktiva hastighet är högst 60 km/h. Utvidgningen av kategori T så att den omfattar traktorer med högre konstruktiv hastighet än för närvarande förutsätter att minimiåldern och prestationskraven för kategori T utvärderas på nytt. Behovet av förändrade krav ska uppskattas både med tanke på nya kort som ska avläggas och med tanke på eventuella tilläggskrav för nuvarande kortinnehavare i kategori T. I detta fall innebär det en ökning av den högsta konstruktiva hastigheten från nuvarande 20 km/h. Man ska också beakta andra fordonsgrupper, snöskotrar och motorredskap som ingår i kategori T samt framförandet av dem, om det inte för dessa tas i bruk en separat körkortskategori. Eftersom en specificering av kraven inom samma kategori gör systemet komplicerat är det sannolikt att det inte i framtiden ska vara möjligt att avlägga ett traditionellt traktorkort som 15-åring och endast genom ett teoriprov. I detta alternativ avviker man från den grundläggande klassificeringen enligt fordonslagen genom att den högsta konstruktiva hastigheten för den lägsta traktorkategorin höjs till 60 km/h. Förfarandet kan anses vara exceptionellt också internationellt sett. Ändringen omfattar körrätten för nuvarande innehavare av körkort för kategori LT, eftersom den högsta konstruktiva hastigheten för kategori T föreslås höjas. Slopande av kategori LT förutsätter övergångsbestämmelser, eftersom senast när körkort för kategori LT ska förnyas så ska de ersättas av körkort för kategori T.

Fastställandet av körkortskraven för dels de långsammaste, dels de snabbaste traktorerna ska kunna ske på basis av de tekniska tilläggskraven för de snabbaste traktorerna.

3.3 Förslag

3.3.1 Körkortskrav för förare

I propositionen föreslås att det av trafiksäkerhetsskäl fortsättningsvis ska krävas körkort för framförande av traktor på väg. Användningen av traktorer på väg beräknas öka i och med traktorernas ökade prestationsförmåga. Traktorerna används mera för olika slags godstransporter och för körningar från en arbetsplats till en annan. De allt större gårdsbruksenheterna och det ökade arrendejordbruket har ökat och ökar fortsättningsvis användningen i allmän trafik av traktorer i jordbrukskörning. Det ska ställas successivt strängare krav på körkort i enlighet med kraven på framförande av fordon eller fordonskombinationer.

Det föreslås att det i körkortsklassificeringen för traktorer ska ingå tre kategorier i enlighet med alternativ 2. Kategorierna ska bestämmas på basis av de konstruktiva hastigheter som fastställs i körkortslagen. Enligt förslaget ska kategoribeteckningarna T och LT för körkort för traktor bevaras och för framförande av de snabbaste traktorerna ska det krävas körkort för bil. Bilkörkortskategorin ska bestämmas på basis av traktorns totalvikt på samma sätt som för last- och personbilar i kategori B, C1 och C, Om ett släpfordon är kopplat till traktorn ska körkortskravet på motsvarande sätt vara BE, C1E eller CE. Indelningen av körkortskraven i tre grupper gör det möjligt att avlägga ett mer specificerat körkort som motsvarar förarens behov, och det ska kunna ställas successivt strängare krav på körkorten.

I kategori T ska ingå traktorer vars högsta konstruktiva hastighet inte överskrider 40 km/h, inklusive släpfordon kopplade till dem. Minimiåldern för körkortet, hälsokraven och examenskraven ändras inte. Det bibehållna traditionella körkortet för traktor är . Körkort ska fortsättningsvis avläggas vid 15 års ålder, och det ska inte till följd av ändrade kategorier krävas specialarrangemang av de nuvarande innehavarna av körkort för kategori T. Det ska fortfarande räcka med ett teoriprov för kategorin i fråga för att kontrollera förarens kunnande. Något praktiskt prov krävs inte. I samband med det normala arbetet för att utveckla förarexamen ska man se till att provet är tillräckligt krävande. Rätten att framföra snöskotrar och motorredskap som också ingår i denna kategori ändras inte. Det föreslås att den rätt att köra traktor i kategori T som ingår i andra körkort bibehålls. Körkort för mopeder och lätta fyrhjulingar ska fortfarande

inte ge rätt till framförande av traktor på grund av skillnaderna mellan fordonen och sättet att framföra dem. Erhållande av körkort för kategori T kunde dock i detta fall underlättas om det är möjligt att avlägga teoriproven för kategori T och AM på samma gång.

I kategori LT ska ingå traktorer vars högsta konstruktiva hastighet överskrider 40 km/h och är högst 60 km/h, inklusive släpfordon kopplade till dem. Kategori LT ska fortsättningsvis innefatta körrätt för kategori T. För avläggande av körkort krävs ett teoriprov och ett manöverprov för denna kategori. Utgående från erfarenheterna hittills anses ökningen av den högsta konstruktiva hastigheten med tio kilometer i timmen inte förutsätta ändringar av prestationskraven för kategorin. Förmågan att manövrera kombinationen ska testas vid ett manöverprov så att föraren har förutsättningar för att köra fordonet på väg utan fara för den övriga trafiken. Det föreslås dessutom att körrätten för kategori LT fortsättningsvis ska ingå i körkort för lastbil. Traktorer som är snabbare än traktorer i kategori T har redan för närvarande används i jordbruket och användningen i de traktorer som föreslås ingå i kategori LT beräknas t.o.m. öka både när det gäller transporter mellan ägor och när det gäller andra transporter inom jordbruket. Bevarande av kategori LT med beaktande av de föreslagna ändringarna förutsätter inte specialarrangemang när det gäller nuvarande kortinnehavare och kortet kan göras om till ett körkort i kategori LT. För närvarande skaffas jordbrukstraktorer ofta klassificerade som trafiktraktorer och de används sannolikt i medeltal över 20 år. Behovet av att fortsättningsvis framföra dessa fordon utan specialarrangemang eller att avlägga körkort som ger rätt att framföra fordonen utan extra prestationskrav talar för att bibehålla den nuvarande kategoribeteckningen för kategori LT. Det föreslås att minimiåldern för avläggande av körkort ska vara 16 år. Den föreslagna minimiåldern gör det möjligt att köra traktor vid en yngre ålder, underlättar transporter inom jordbruket och främjar också i övrigt sysselsättningen för unga. Det bedöms att förslagen inte försämrar trafiksäkerheten. I samband med det normala arbetet för att utveckla examen ska man se till att proven är tillräckligt krävande både när det gäller uppgifterna och bedömningen av prestationen och att proven mäter examinandens kunnande i enlighet med kraven på trafiksäkerhet.

Det föreslås inga ändringar i noteringen på körkort för kategorierna T och LT.

Det föreslås att det ska krävas bilkörkort för att köra en traktor vars högsta konstruktiva hastighet överstiger 60 km/h. Om traktorns totalvikt överstiger 3 500 kg krävs lastbilskörkort. Kravet på kategori föreslås vara C1, om totalvikten är högst 7500 kg och C för tyngre traktorer. Framförande av lättare traktorer med en totalvikt på högst 3500 kg föreslås kräva körkort för personbilar i kategori B. Kraven för att köra en kombination av en traktor och en till denna kopplad släpvagn är strängare. Kravet är ett körkort för fordonskombinationer i kategori E enligt traktorkategori.

3.3.2 Krav på yrkeskompetens för förare

I propositionen föreslås det att det till framförande av traktorer fogas ett krav på yrkeskompetens för föraren endast när det är motiverat utifrån kompetenskraven för förare som arbetar med transporter och utifrån likabehandlingen av förare. I EU-lagstiftningen krävs yrkeskompetens av lastbilsförare. Därför föreslås det att det i 2 § 1 mom. i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare ska ställas krav på yrkeskompetens för traktorförare i de fall då det av föraren krävs ett körkort för lastbil. Kravet på yrkeskompetens ska därmed inte gälla dem som kör traktorer i kategori T, LT och B. Det nuvarande kravet på yrkeskompetens för framförande av traktor i kategori LT gäller inte vid körning inom jordbruk och skogsbruk. Med beaktande av att man bedömer att traktorer som hör till den nya kategorin LT ska användas i jordbruk och skogsbruk, ska dessa transporter fortsättningsvis inte omfattas av kravet på yrkeskompetens, även om bestämmelsen om användningsändamålet slopas. Privata transporter, t.ex. transporter med anknytning till en persons privatliv och hobbyer, och andra transporter än de

som görs i förvärvssyfte eller i samband med utövande av näringsverksamhet omfattas inte av kravet på yrkeskompetens. Kraven på yrkeskompetens och på avläggande av yrkeskompetensen bestäms på motsvarande sätt som för lastbilsförare.

Det uppskattas att användningen av traktorer i godstransporter i vägtrafiken ökar särskilt i och med lanseringen av de snabbaste traktorerna. Med undantag av lättare traktorer som kräver körkort för personbilar i kategori B används traktorerna då för motsvarande transportuppdrag och andra uppdrag som lastbilar. Utöver kravet på körkort ska enligt förslaget kraven på yrkeskompetens i denna förargrupp harmoniseras med tanke på likabehandlingen av förarna. Det ska krävas samma kunnande av förarna som av förare av bil eller fordonskombination i motsvarande körkortskategori. Den nuvarande nationella kategorin för trafiktraktorer har möjliggjort en högre konstruktiv hastighet på upp till 50 km/h. I och med att traktorernas prestationsförmåga växer bedöms det att traktorer med högsta konstruktiva hastighet på över 60 km/h och traktorer som kräver lastbilskörkort ersätter användningen traktorer i mellankategorin LT när det gäller olika slags varutransporter. Därför anses det inte motiverat att foga kravet på yrkeskompetens till denna kategori. Till följd av att traktorerna är långsammare än den övriga trafiken används traktorerna bara för korta transporter t.ex. vid vägbyggen, och de konkurrerar därför inte med konventionella lastbilstransporter på samma sätt som traktorer med en hastighet på över 60 km/h.

För att kraven på yrkeskompetens ska rikta sig på samma sätt till transporter med lastbil och transporter med sådan traktor som kräver lastbilskörkort samt jämlikt till de förare som utför transporterna, föreslås inga närmare begränsningar av kraven på yrkeskompetens i detta sammanhang. Det föreslås att bestämmelserna om yrkeskompetensen och behoven av att förtydliga dem ska granskas och bedömas som en helhet för alla förare som omfattas av kraven. Detta får göras i samband med en mer omfattande granskning av bestämmelserna om yrkeskompetensen.

3.3.3 Temporärt körkort och ändring av lagen om alkolåsövervakad körrätt

Enligt 64 § 2 mom. 2 punkten i körkortslagen ska polisen meddela en körrättsinnehavare körförbud om han eller hon bryter mot ett villkor enligt 16 § 1 mom. 4 punkten, enligt vilken körrättsinnehavaren när han eller hon avlägger det första körkortet för bil senast inom två år efter det att han eller hon har fått körrätt för kategori B ska ge in ett intyg till Trafiksäkerhetsverket över erhållen undervisning för övningsdelen och fördjupningsdelen, om han eller hon kör bil efter att tiden gått ut.

Ändringen hänför sig till slopandet av ett separat kortvarigt körkort i samband med avläggande av det första bilkörkortet. Den som avlägger körkort får genast ett körkort som är giltigt i 15 år. Villkoret är att förarutbildningen slutförs och att detta meddelas inom två år efter erhållen körrätt, dvs. inom samma tid som giltighetstiden för det nuvarande kortvariga körkortet. Om personen påträffas när han eller hon kör bil efter att den angivna tiden gått ut, utan att den föreskrivna anmälan har gjorts, uppfylls kriterierna för körförbud. Förutsättningen för att körförbudet ska upphöra och körkortet återlämnas är att personen lämnar den begärda redogörelsen. Eftersom personen har körrätt inom ramen för giltighetstiden för körkortet ända tills beslutet om körförbud fattas, är det nödvändigt att genom ett temporärt körförbud ingripa i körrätten genast i samband med trafikövervakningen när personen påträffas körande bil. Överträdelsen av villkoret kan ses i körkortsregistret. För närvarande upphör körrätten i och med att giltighetstiden för det kortvariga körkortet upphör. Den som fortsätter köra efter detta gör sig skyldig till förande av fortskaffningsmedel utan behörighet. Därför föreslås det att överträdelse av villkor fogas till grunderna för att meddela temporärt körförbud.

Enligt 4 § (1085/2012) i lagen om alkolåsövervakad körrätt (438/2008) beviljar polisen körkort för tiden med övervakad körrätt. Paragrafen innehåller också en hänvisning till 8 § i körkortslagen i fråga om det villkor om skyldigheten att använda alkolås som ska antecknas i körkortet. I samband med ändringen av körkortslagen 70/2015 ändrades polisens och Trafiksäkerhetsverkets behörigheter i körkortsärenden. I fortsättningen ska körkort beviljas av Trafiksäkerhetsverket. Polisens uppgift när det gäller körkortsärenden hänför sig bl.a. till tillsynen över förarens körhälsa och körskicklighet samt till meddelande av körförbud. När det gäller dessa uppgifter har polisen enligt 15 a § i körkortslagen befogenhet att ändra körkortskategorin och med stöd av 16 § befogenhet att ställa villkor. I samband med den övervakade körrätten kan polisen ändra körkortskategori och ställa som villkor att alkolås ska användas för tiden med övervakad körrätt, utfärda ett temporärt körkort så att den övervakade körrätten kan börja innan Trafiksäkerhetsverket på ansökan beviljar ett körkort som motsvarar den övervakade körrätten samt när den alkolåsövervakade körrätten upphör återlämna det körkort som motsvarar den tidigare körrätten och som är i polisens besittning.

Det föreslås att 4 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt ändras så att den motsvarar de ovannämnda ändringar i körkortslagen som träder i kraft vid ingången av 2016. I 1 mom. upphävs bestämmelsen om polisens befogenhet att bevilja alkolåskörkort. Övervakad körrätt ska fortsättningsvis meddelas enligt 69 § i körkortslagen, men bestämmelserna om förfarandet när den övervakade körrätten börjar och upphör och om utlämnande av körkort ingår i 15 a § i körkortslagen som träder i kraft vid ingången av 2016 och som det hänvisas till i 4 §. Körkorten beviljas av Trafiksäkerhetsverket, men polisen kan inleda den övervakade körrätten genom att utfärda ett temporärt körkort innan den övervakade ansöker om körkort hos Trafiksäkerhetsverket. Eftersom bestämmelsen om polisanmälningar ingår i 101 § i körkortslagen, upphävs 2 mom. i denna paragraf. Paragrafens 3 mom. förblir oförändrat.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Körkortskravet för nya traktorer med större prestationsförmåga föranleder kostnader om personen inte sedan tidigare har det nödvändiga körkortet för bil. Det har tills vidare inte funnits traktorer som kräver körkort för bil till följd av hastighetsegenskaper, och det är därmed fråga om nya transportkrav, inte om tilläggskrav som gäller föraren och tilläggskostnader till följd av dem. Körkortskravet ger personen ökade arbets- och transportmöjligheter, eftersom körkortet kan användas också vid transporter med bil. Kravet på yrkeskompetens för förare ska endast gälla vid framförande av traktor som kräver lastbilskörkort vid kommersiella godstransporter i vägtrafiken på motsvarande sätt som detta gäller vid lastbilstransporter. Kompetensen möjliggör arbete i båda transportkategorierna. Kostnaderna härrör sig från avläggande av körkort och det lagenliga förnyandet av körkortet enligt kategori. Körkort som personen redan har eller körkortskategorin kan innebära att tilläggskostnaderna sänks, genom att det t.ex. inte behövs ett nytt läkarutlåtande eller fotografi. I de fall då yrkeskompetens förutsätts uppstår kostnader av utbildningen för grundläggande yrkeskompetens och avlagt prov samt av den tilläggsutbildning för upprätthållande av yrkeskompetensen som ska avläggas vart femte år. Storleken på kostnaderna påverkas av körkortskategorin, personens nuvarande körkort, personens ålder, längden på utbildningen för yrkeskompetens samt av den utbildning som valts inom den fortsatta utbildningen.

Det föreslås att kostnaderna för att avlägga ett körkort för kategori T inte ska ändras och de ska bestå av kostnader för teoriprov samt läkarintyg, fotografi och myndighetsavgifter i samband med att körkortet skaffas. Också i detta fall kan ett tidigare körkort leda till att ett läkarutlåtande och fotografi inte behöver skaffas. Kostnaderna för körkort för kategori LT föreslås bestå av kostnader för teoriprov och manöverprov samt av de ovannämnda tilläggskostnader-

na. I jämförelse med den nuvarande kategorin LT slopas kravet på yrkeskompetens i kategori LT för andra transporter än jordbruks- och skogsbrukstransporter samt för privatkörning. Den föreslagna ändringen sänker till denna del förarens kostnader. Det gäller också förare som för närvarande har körkort för kategori LT och som behöver yrkeskompetens för andra körningar än de ovannämnda. För deras del sänks kostnaderna genom att skyldigheten till fortsättningsutbildning slopas.

I de fall då trafiktraktorer enligt fordonslagen har använts i jordbruk i enlighet med fordonslagens undantagsbestämmelse om användningsändamålet har de inte i samband med dessa transporter ansetts vara trafiktraktorer. När man kör trafiktraktor i det ändamål som avses ovan kräver körning av sådana trafiktraktorer som inte omfattas av kravet på körkort för kategori LT i fortsättningen, när den föreslagna ändringen av fordonslagen trätt i kraft, körkort för kategori LT, om det i registreringsintyget finns en anteckning om egenskapen som trafiktraktor. Kravet är motiverat eftersom en definition enligt användningsändamålet inte leder till att traktorn är en jordbruks- och skogsbrukstraktor i kategori T, eftersom den högsta konstruktiva hastigheten för ett sådant fordon inte får överstiga 40 km/h. Och för övriga transporter har det också hittills krävts körkort för trafiktraktor t.ex. vid framförande av traktor som är utrustad med släpvagn med en kopplingsmassa som är större än 10 ton. Körkort för kategori T ska kunna höjas till kategori LT med hjälp av ett teori- och manöverprov för kategori LT, på samma sätt som körkortskategorier också annars höjs. Examensavgifterna för kategori LT föreslås utifrån nuvarande priser vara 28 euro för teoriprovet och 45 euro för manöverprovet. I detta fall kan det inte anses vara oöverkomligt eller oskäligt att avlägga ett manöverprov särskilt om personen från tidigare har sådan erfarenhet av att köra traktor som krävs för avläggandet av manöverprovet.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Kravet på yrkeskompetens för att köra sådana traktorer som kräver lastbilskörkort när det gäller andra än privata icke-kommersiella körningar underlättar i viss mån trafikövervakningen. Också i fråga om körkortskravet för fordonskombinationer som består av en snabb traktor och ett släpfordon ska kravet på trafikövervakning beaktas.

Genom den föreslagna ändringen av 70 § i körkortslagen möjliggörs direkt ingripande i körrätten till följd av förfarande som strider mot bestämmelserna och genom ändringen av 4 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt ses bestämmelserna om förfarandet och myndigheternas befogenheter över så att de motsvarar ändringarna i körkortslagen.

4.3 Miljökonsekvenser

Genom körkortskraven och kraven på yrkeskompetens påverkas en förares kunnande och medvetenhet om miljökonsekvenserna av körandet samt hur miljökonsekvenserna ska beaktas.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Det uppskattas att lanseringen av snabbare traktorer ökar traktorernas antal i vägtrafiken som ett alternativ till transporter med lastbilar. För att upprätthålla trafiksäkerheten förutsätter detta att det ställs krav i enlighet med transportuppdraget och det kunnande uppdraget kräver. De successivt skärpta kraven inverkar på övergången till snabbare och effektivare transportuppdrag för traktorerna. I den föreslagna regleringen ska det också beaktas att kraven är rätt dimensionerade så att målen för lagändringen nås och onödig reglering förhindras.

Den successiva förändringen av kraven återspeglas i ålders- och examenskraven för körkorten. Kategori LT bildar en mellangrupp, där ålderskravet 16 år anses ge unga möjlighet till syssel-

sättning och också göra det lättare att beakta de behov som jordbruket har. Det uppskattas att användningen av dessa traktorer i jordbruket ökar, eftersom samma traktor kan användas till olika transportuppdrag. De föreslagna kraven på körkort inklusive manöverprov ska anses vara tillräckliga, och det bedöms att det nuvarande lägre ålderskravet för kategori LT inte försämrar trafiksäkerheten. Traktorförare som kör de snabbare och effektivare traktorerna samarbetar i fråga om olika transporter på väg med lastbilsförare enligt harmoniserade kompetenskrav. Genom att hålla kraven på körkort för kategori T oförändrade är det möjligt att som 15-åring skaffa ett traditionellt körkort för traktor enligt gällande krav också för att köra andra fordon såsom snöskotrar. Fastän det är möjligt att köra också mycket tunga kombinationer med körkort för kategori T, anses det inte finnas behov av att höja prestationskraven för körkortet utifrån säkerhetsgrunder. För att upprätthålla trafiksäkerheten föreslås det att man i samband med normalt utvecklingsarbete ska sörja för kravnivån på och utvecklingen av förarexamen.

Kravet på yrkeskompetens ska på ett enhetligt sätt riktas enbart till sådana transporter som är jämförbara med lastbilstransporter och med kraven på lastbilsförare. Med hjälp av enhetliga krav säkras en jämlik behandling av förare som utför motsvarande uppgifter. Därför anses det inte nödvändigt att ställa samma tilläggskrav på yrkeskompetensen hos de personer som kör lättare traktorer som kräver körkort för personbil som på yrkeskompetensen hos förare av tunga fordon. På samma sätt som i fråga om de traktorkategorier som kräver körkort för traktor ska tryggandet av säkerheten med hjälp av de föreslagna körkortsbestämmelserna anses vara tillräckligt med tanke på trafiksäkerheten. Tillämpningen av bestämmelserna blir tydligare om kraven på yrkeskompetensen kan ställas utan de nuvarande undantagen i fråga om användningsändamålet.

5 Beredning av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts vid kommunikationsministeriet. Beredningen av propositionen har skett i samarbete med Trafiksäkerhetsverket.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till proposition skickades för kännedom till olika myndigheter och andra organisationer för utlåtande. I yttrandena understöds förslagen i huvudsak, eller så har man ingenting att anmärka på dem. Kritik riktas främst mot förslagen som gäller kategori LT.

I yttrandena får också en körkortsmodell med två kategorier understöd. Trafiksäkerhetsverket understöder en modell enligt alternativ 3. I en del av yttrandena (Företagarna i Finland rf, Koneyrittäjien liitto ry, Infra rf, Yleinen Teollisuusliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry) understöds en modell enligt alternativ, så att LT även omfattar de snabbaste traktorerna utan yrkeskompetens efter 18 års ålder, med tillräcklig erfarenhet. I yttrandena godkänns inte att de snabbaste traktorerna jämställs med lastbilar och därmed inte kommande körkortskrav och krav på yrkeskompetens. I en del av yttrandena ansågs det att om det trots allt krävs yrkeskompetens så ska den enbart gälla tillståndspliktiga varutransporter. I vissa yttranden anses det inte att slopandet av kravet på yrkeskompetens i kategori LT är förenligt med konkurrensneutraliteten. Det samma anser man om begränsningen av yrkeskompetensen när det gäller snabba traktorer till att gälla endast vid varutransporter, i motsats till läget vid framförande av lastbilar (Finlands Transport och Logistik SKAL rf, Suomen Taksiliitto ry). Förändringarna i kategori LT när det gäller sänkningen av åldersgränsen understöds inte, eftersom de inte anses förenliga med kravet på trafiksäkerhet, med beaktande av bl.a. användningen av traktorer med olika slag av utrustning i olika slags uppgifter inom jordbruk, jordförflyttning,

underhåll och väghållning (Polisstyrelsen, Trafikskyddet och Trafikförsäkringscentralen). Ändringarna anses kunna leda till en betydligt ökad användning av traktorer i kategori LT för yrkesmässiga godstransporter och andra transporter på grund av de låga kraven och låga kostnaderna. Ändringarna anses också kunna leda till ökade risker, framför allt i trafiksituationer där det krävs särskild yrkesskicklighet. Kravet på körkort för bil när det gäller snabba traktorer anses problematiskt, eftersom det inte i kraven för att avlägga körkort för bil inte beaktas särdragen hos de snabba traktorerna (Trafikskyddet) I yttrandena krävs det för kategori LT bl.a. kör- och teoriundervisning, högre minimiålder och trafikprov, med hänvisning till trafiksäkerheten och med beaktande av att körkortskraven för lättare fordon och kompetenskraven för användningen av olika arbetsredskap på avgränsade områden kan vara strängare (Finlands Transport och Logistik SKAL rf, Trafikförsäkringscentralen, Ammattipätevyyskouluttajat ry). I Polisstyrelsens och inrikesministeriets yttranden fästes uppmärksamhet vid problemen med att övervaka de körkort som förare av snabbare traktorkombinationer har, eftersom traktorsläpvagnar inte registreras och uppgifterna antecknas inte i registreringsintyget. I inrikesministeriets och Trafiksäkerhetsverkets yttranden föreslås det också ändringar av förslaget som gäller lagen om alkolåsövervakad körrätt, och i Trafiksäkerhetsverkets yttrande understöds inte ändringen av 7 § i körkortslagen om en mer omfattande körrätt för kategori Be för framförande av traktor i kategori LT.

Med tanke på enhetlighet i fråga om kraven och likabehandling av förarna har man i propositionen avstått från att föreslå närmare begränsningar av kraven på yrkeskompetensen för traktorförare enligt transportkategori, eftersom motsvarande ändringsbehov borde uppskattas också för andra förare som omfattas av kraven på yrkeskompetens, vilket inte är möjligt med denna tidtabell. Därför lämnas helhetsbedömningen av behovet av att förtydliga bestämmelserna till en mer omfattande bedömning av bestämmelserna om yrkeskompetensen. Begränsningen av kraven på yrkeskompetens för traktorförare till kommersiella godstransporter har därför strukits ur propositionen. Dessutom har man avstått från förslaget att utvidga körrätten för kategori BE enligt 7 § i körkortslagen på grund av följderna för registersystemet. Körkortskraven för de snabbaste traktorerna vid framförande av släpfordon har justerats till följd av bristande registreringskrav. Det föreslås att det i lagen om alkolåsövervakad körrätt i detta skede ska göras endast de ändringar som gäller överföringen av befogenhet och som är nödvändiga till följd av den försenade tidtabellen för totalreformen av lagen om alkolåsövervakad körrätt. När det gäller kraven på utbildning i samband med körkort har det i propositionen beaktats de förslag som en arbetsgrupp lade fram 2014 enligt vilket lagstiftningen föreslås övergå till att betona proven vid mätning av förares kunnande. I propositionen har man därför undvikit i detta skede undvikit att ställa nya utbildningskrav.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av fordonslagen, vägtrafiklagen och 23 kap. 9 och 12 § i strafflagen samt till de föreslagna ändringarna av klassificeringen av traktorer i fordonslagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Körkortslag

4 §. *Körkortskategorier.* Det föreslås att 1 mom. 7 och 8 punkten om körkortskategorier för traktor ändras i enligt med förslaget så att de motsvarar ändringarna av fordonslagen. Traktorerna i körkortskategori T och LT ska definieras på basis av deras högsta konstruktiva hastighet. Det ska också vara möjligt att med körkortet köra traktorer inklusive släpfordon. Kraven för framförande av en kombination med släpfordon ska beaktas i manöverprovet för kategori LT.

Ett nytt moment om de snabbaste traktorerna ska fogas till paragrafen. Det föreslås att det ska krävas körkort för bil för att köra dessa traktorer. Körkortskravet ska bestämmas närmare på basis av traktorns totalvikt, på samma sätt som i fråga om bilkategorierna. Om traktorns totalvikt överstiger 7 500 kg krävs körkort för lastbil i kategori C. Traktorer vars totalvikt är högst 7 500 kg ska förutom med körkort för lastbil i kategori C också kunna köras med körkort för lastbil i kategori C1. Om ett släpfordon är kopplat till traktorn ska körkortskravet alltid vara körkort för kategori E. Detta behövs eftersom en traktors släpvagnar inte registreras och uppgifter som påverkar körkortkravet inte finns i registreringsintyget.

5 §. *Ålderskrav.* Det föreslås att 1 mom. 10 punkten om ålderskravet i kategori LT när det gäller minimiåldern för att köra traktor ändras.

40 §. *Undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B.* Det föreslås att hänvisningen i 5 punkten till 24 § 2 mom. 3 punkten ändras så att den med anledning av ändringen av fordonslagen 70/2015 gäller 1 punkten. Punkten ändras också av tekniska orsaker.

70 §. *Temporärt körförbud.* Till 1 mom. 3 punkten fogas som grund för att meddela temporärt körförbud överträdelse av villkor enligt 16 § 1 mom. 4 punkten i körkortslagen. Köraren ska omedelbart kunna meddelas temporärt körförbud när han eller hon påträffas i trafiken efter att överträdelsen skett. Bestämmelsen om meddelande om körförbud ingår i 64 § 2 mom. 2 punkten.

1.2 Lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

2 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att bestämmelsen om trafiktraktorer slopas till följd av ändringsförslagen i fordonslagen om traktorkategorier och körkort för kategori LT. Yrkeskompetens ska krävas endast för framförande av sådan traktor som kräver körkort för lastbil. Den högsta konstruktiva hastigheten för en sådan traktor överstiger 60 km/h och traktorns totalvikt är högre än 3 500 kg. Momentet i den svenskspråkiga propositionen ändras också av tekniska orsaker.

4 §. *Grundläggande yrkeskompetens.* Till följd av ändringen av 2 § ska 4 undantagsbestämmelsen i 4 mom. upphävas. Vid förvärvande av yrkeskompetens ska förfarandet enligt lagen tillämpas på samma sätt som när det är fråga om yrkeskompetens som krävs av bilförare.

1.3 Lagen om alkolåsövervakad körrätt

4 §. *Beslut om och början av övervakad körrätt.* Det föreslås att bestämmelsen i 1 mom. om polisens befogenheter ska ändras. Bestämmelsen om beviljande av körkort upphävs till följd

av ändringen av fordonslagen 70/2015 enligt vilken beviljande av körkort överförs till Trafiksäkerhetsverket. Det föreslås att momentet ändras när det gäller polisens övriga befogenheter och de utredningar som polisen ska lämna. Hänvisningen till körkortslagen i 2 mom. ändras så att den motsvarar denna lagändring. Paragrafens 3 mom. förblir oförändrat.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i körkortslagen (386/2011) 4 § 1 mom. 7 och 8 punkten, 5 § 1 mom. 10 punkten, 40 § 5 punkten och 70 § 1 mom. 3 punkten,

av dem 40 § 5 punkten sådan den lyder i lag 941/2013 och

fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1081/2012, ett nytt 4 mom. som följer:

4 §

Körkortskategorier

I grupp 1 ingår följande körkortskategorier:

— —

7) T, till vilken hör traktorer med en konstruktiv hastighet av högst 40 km/h, motorredskap och snöskotrar inklusive släpfordon kopplade till dem,

8) LT, traktorer med en konstruktiv hastighet som överstiger 40 km/h och är högst 60 km/h inklusive släpfordon kopplade till dem.

— —

För framförande av traktor med en konstruktiv hastighet av över 60 km/h krävs, beroende på dess totalvikt, körrätt för en kategori inom grupp 1 i 1 mom. 5 punkten, eller körrätt för en kategori inom grupp 2 i 2 mom. 1 eller 3 punkten. Om ett släpfordon är kopplat till en sådan traktor som avses i detta moment ska traktorföraren ha körrätt för fordonskombinationer enligt 1 mom. 6 punkten eller 2 mom. 2 eller 4 punkten.

5 §

Ålderskrav

Minimiåldern för körkort är

— —

10) 15 år för kategori T och 16 år för kategori LT.

— —

40 §

Undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B

På beviljande av undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B tillämpas bestämmelserna i 39 § med följande undantag:

— —

5) den som ansöker om undervisningstillstånd för kategori A1, A2 eller A för att ge undervisning enligt 24 § 2 mom. 1 punkten ska ha trafiklärartillstånd och behörighet som lärare som ger körundervisning med motorcykel eller någon annan sådan behörighet för att ge körundervisning med motorcykel som är godkänd av Trafiksäkerhetsverket och som har förvärvats genom utbildarutbildning eller likvärdig erfarenhet.

— —

70 §

Temporärt körförbud

En polisman har rätt att meddela en körrättsinnehavare temporärt körförbud och omhänderta körkortet eller, om körkortet ännu inte har lämnats ut, intyget över förarexamen i följande fall:

— —

3) om det är sannolikt att det finns förutsättningar för att meddela körförbud med stöd av en sådan överträdelse av villkor enligt 16 § 1 mom. 4 punkten som avses i 64 § 2 mom. 2 punkten, eller med stöd av 64 § 2 mom. 3–5 punkten eller 65 §,

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

2.

Lag

om ändring av 2 och 4 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) 4 § 4 mom., sådant det lyder i lag 389/2011, och

ändras 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 389/2011, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller den yrkeskompetens som i vägtrafik krävs av den som framför en lastbil eller buss eller en fordonskombination som består av ett sådant fordon och ett släpfordon. Vad som i denna lag föreskrivs om yrkeskompetens för lastbilsförare tillämpas också på framförande av traktor i de fall då det av föraren krävs ett körkort för framförande av lastbil. Bestämmelser om kompetens för förare av fordon som transporterar farliga ämnen finns dessutom i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994).

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

3.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om alkolåsövervakad körrätt (439/2008) 4 §, sådan den lyder i lag 1085/2012, som följer:

4 §

Beslut om och början av övervakad körrätt

Bestämmelser om beslut om övervakad körrätt finns i 69 § i körkortslagen (386/2011). En förutsättning för en i 15 a § 2 mom. i körkortslagen avsedd ändring av körkortskategorin är att den övervakade lämnar polisen ett intyg över monteringen av alkolåset, del I till registreringsintyget, ur vilket det framgår att fordonet efter monteringen av alkolåset har ändringsbesiktigats, samt ett intyg över att en i 6 § avsedd diskussion användningen av berusningsmedel har förts.

Bestämmelser om när den övervakade körrätten börjar och upphör samt om förfarandet i samband med detta finns i 15 a § i körkortslagen.

Den övervakade ska fullgöra de skyldigheter som hänför sig till den övervakade körrätten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 22 oktober 2015

Statsminister

Juha Sipilä

Kommunikationsminister Anne Berner

Bilaga
Parallelltext

1.

Lag

om ändring av körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i körkortslagen (386/2011) 4 § 1 mom. 7 och 8 punkten, 5 § 1 mom. 10 punkten, 40 § 5 punkten och 70 § 1 mom. 3 punkten,
av dem 40 § 5 punkten sådan den lyder i lag 941/2013 och
fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1081/2012, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	4 §
Körkortskategorier	*Körkortskategorier*
I grupp 1 ingår följande körkortskategorier:	I grupp 1 ingår följande körkortskategorier:
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
7) T, till vilken hör jordbruks- och skogsbrukstraktorer, motorredskap, snöskotrar inklusive släpfordon kopplade till dem,	7) T, till vilken hör *traktorer med en konstruktiv hastighet av högst 40 km/h, motorredskap och snöskotrar inklusive släpfordon kopplade till dem*,
8) LT, till vilken hör trafiktraktorer inklusive släpfordon kopplade till dem.	8) LT, *traktorer med en konstruktiv hastighet som överstiger 40 km/h och är högst 60 km/h inklusive släpfordon kopplade till dem*.
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
	För framförande av traktor med en konstruktiv hastighet av över 60 km/h krävs, beroende på dess totalvikt, körrätt för en kategori inom grupp 1 i 1 mom. 5 punkten, eller körrätt för en kategori inom grupp 2 i 2 mom. 1 eller 3 punkten. Om ett släpfordon är kopplat till en sådan traktor som avses i detta moment ska traktorföraren ha körrätt för fordonskombinationer enligt 1 mom. 6 punkten eller 2 mom. 2 eller 4 punkten.
5 §	5 §
Ålderskrav	*Ålderskrav*
Minimiåldern för körkort är	Minimiåldern för körkort är
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10) 15 år för kategori T och 18 år för kategori LT.	10) 15 år för kategori T och *16* år för kategori LT.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
40 §	40 §
Undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B	*Undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B*
På beviljande av undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B tillämpas bestämmelserna i 39 § med följande undantag:	På beviljande av undervisningstillstånd för annan utbildning än för körkort för kategori B tillämpas bestämmelserna i 39 § med följande undantag:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5) den som ansöker om undervisningstillstånd för kategori A1, A2 eller A för att ge undervisning enligt 24 § 2 mom. 3 punkten ska ha trafiklärartillstånd och behörighet som lärare som ger körundervisning med motorcykel eller någon annan sådan behörighet för att ge körundervisning med motorcykel som är godkänd av Trafiksäkerhetsverket och som har förvärvats genom utbildarutbildning eller likvärdig erfarenhet,	5) den som ansöker om undervisningstillstånd för kategori A1, A2 eller A för att ge undervisning enligt 24 § 2 mom. *1* punkten ska ha trafiklärartillstånd och behörighet som lärare som ger körundervisning med motorcykel eller någon annan sådan behörighet för att ge körundervisning med motorcykel som är godkänd av Trafiksäkerhetsverket och som har förvärvats genom utbildarutbildning eller likvärdig erfarenhet.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
70 §	70 §
Temporärt körförbud	*Temporärt körförbud*
En polisman har rätt att meddela en körrättsinnehavare temporärt körförbud och omhänderta körkortet eller, om körkortet ännu inte har lämnats ut, intyget över förarexamen i följande fall:	En polisman har rätt att meddela en körrättsinnehavare temporärt körförbud och omhänderta körkortet eller, om körkortet ännu inte har lämnats ut, intyget över förarexamen i följande fall:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) om det är sannolikt att det finns förutsättningar för att meddela körförbud med stöd av 64 § 2 mom. 3–5 punkten eller 65 § i denna lag,	3) om det är sannolikt att det finns förutsättningar för att meddela körförbud med stöd av *en sådan överträdelse av villkor enligt 16 § 1 mom. 4 punkten som avses i 64 § 2 mom. 2 punkten, eller* med stöd av 64 § 2 mom. 3–5 punkten eller 65 §,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	————
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	————

2.

Lag

om ändring av 2 och 4 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) 4 § 4 mom., sådant det lyder i lag 389/2011, och

ändras 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 389/2011, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	2 §
Tillämpningsområde	*Tillämpningsområde*
Denna lag gäller den yrkeskompetens som i vägtrafik krävs av den som framför en lastbil eller buss eller en fordonskombination*er* som består av ett sådant fordon och ett släpfordon. Vad som i denna lag föreskrivs om yrkeskompetens för lastbilsförare tillämpas också på förare av trafiktraktorer vid andra transporter än de som avses i 7 § i bränsleavgiftslagen (1280/2003). I fråga om kompetens för förare av fordon som transporterar farliga ämnen gäller dessutom vad som föreskrivs i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) och med stöd av den.	Denna lag gäller den yrkeskompetens som i vägtrafik krävs av den som framför en lastbil eller buss eller en fordonskombination som består av ett sådant fordon och ett släpfordon. *Vad som i denna lag föreskrivs om yrkeskompetens för lastbilsförare tillämpas också på framförande av traktor i de fall då det av föraren krävs ett körkort för framförande av lastbil*. *Bestämmelser* om kompetens för förare av fordon som transporterar farliga ämnen finns dessutom i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994).
4 §	4 §
Grundläggande yrkeskompetens	*Grundläggande yrkeskompetens*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Grundläggande yrkeskompetens för förare av trafiktraktorer kan förvärvas genom utbildning enligt 2 mom.	4 mom. upphävs

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

3.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om alkolåsövervakad körrätt

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om alkolåsövervakad körrätt (439/2008) 4 §, sådan den lyder i lag 1085/2012, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	4 §
Beslut om och början av övervakad körrätt	*Beslut om och början av övervakad körrätt*
Övervakad körrätt meddelas enligt 69 § i körkortslagen (386/2011) och den börjar när ett i 8 § 2 mom. i den lagen avsett körkort med ett villkor om att alkolås ska användas lämnas ut. Körkortet beviljas av polisen. En förutsättning för utlämnande av körkortet är att den övervakade lämnar polisen ett intyg över monteringen av alkolåset, del I till registreringsintyget, enligt vilken fordonet efter monteringen av alkolåset har ändringsbesiktigats, och ett intyg över att ett besök som avses i 6 § i denna lag har avlagts. Polisen ska göra en anteckning i fordonstrafikregistret om att alkolåskörkort har beviljats. Den övervakade ska fullgöra de skyldigheter som hänför sig till den övervakade körrätten.	*Bestämmelser om beslut om övervakad körrätt finns i 69 § i körkortslagen (386/2011). En förutsättning för en i 15 a § 2 mom. i körkortslagen avsedd ändring av körkortskategorin är att* den övervakade lämnar polisen ett intyg över monteringen av alkolåset, del I till registreringsintyget, ur vilket det framgår att fordonet efter monteringen av alkolåset har ändringsbesiktigats, samt ett intyg över att en i 6 § avsedd diskussion användningen av berusningsmedel har förts. *Bestämmelser om när den övervakade körrätten börjar och upphör samt om förfarandet i samband med detta finns i 15 a § i körkortslagen*. Den övervakade ska fullgöra de skyldigheter som hänför sig till den övervakade körrätten.

Denna lag träder i kraft 20 .